

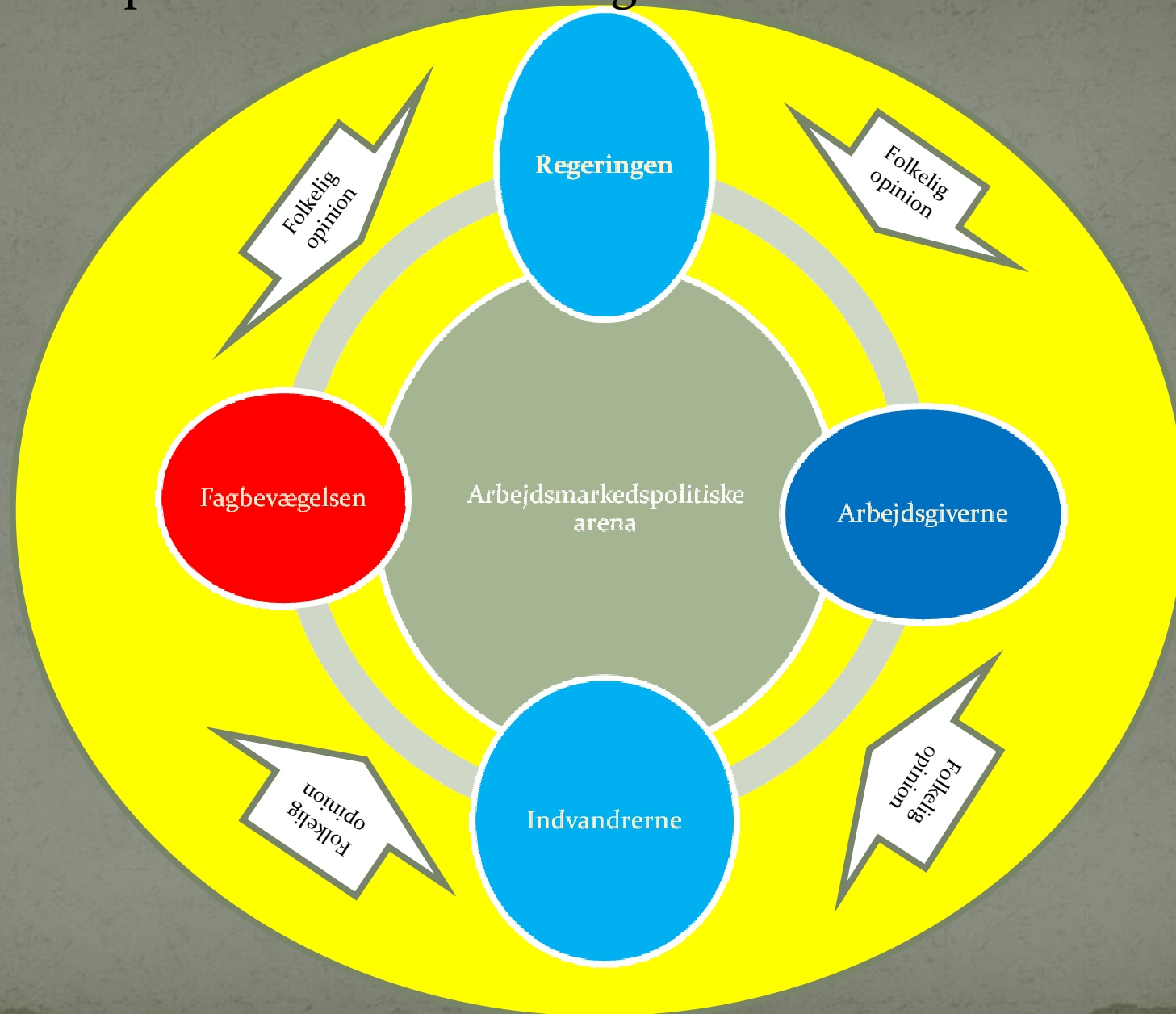
Globalisering, Indvandring, & den universelle velfærdsstat

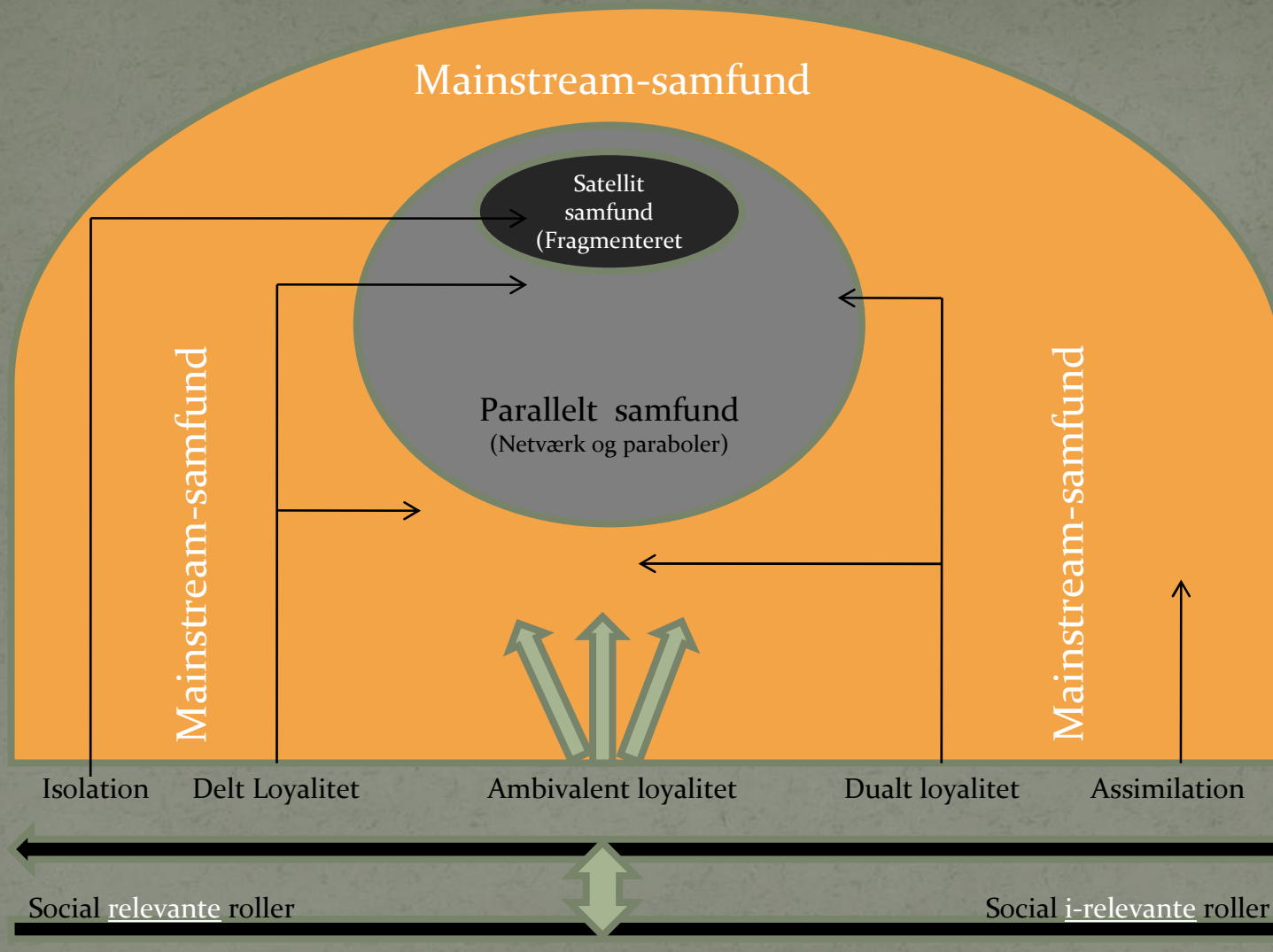
Marco Goli, Ph.D, & Shahamak Rezaei

Den Sociale Højskole København & Roskilde Universitetscenter

Kapitel 1: I tidernes morgen

Kapitel 2 : Den rationelle indvandrer

Kapitel 3: Udvandrende Indvandrere

Såvel dataindsamling som analysen præsenteret i det følgende tager afsæt i den adfærdsbaserede internationale migrationsforskning (Scheffer, 2003, Banton, 1996, Hector, 1993, Goli & Rezaeie, 2006.)

Der tages udgangspunkt i en identifikation af status og mønster i forhold til faktiske (registerbaseret -data) og potentielle (survey-data) udvandrere blandt indvandrere og efterkommere.

Herefter vil vi besvare et enkelt spørgsmål: Hvad driver de danske indvandrere og efterkommere mod fremmede himmelstrøg?

Vi har operationaliseret spørgsmålet om motivation i forhold til to aspekter:

1. Indvandrere og efterkommeres oplevelse af opadgående socioøkonomisk succes.
2. Indvandrere og efterkommeres holdninger til og oplevelsen af integration.

I 2004 udvandrede 157.086 indfødte danskere,
15.804 indvandrere og 2250 efterkommere.

En relativt beskednen del af de udvandrede indvandrere havde oprindelse i vores udvalgte lande, nærmere bestemt ($15.804 - 13.339 =$) 2465 indvandrere og ($2.250 - 910 =$) 1.340 efterkommere.

Det er således denne population undersøgelsen fokuserer på.

Pradokset

Man kan på denne baggrund konstatere, at udvandringen fra Danmark i forhold til de udvalgte populationer af indvandrere og efterkommere er mest udbredt blandt dem, der er placeret højest på den socioøkonomiske hierarki og dem der er placeret nederst. Dette tør siges at udgøre et paradoks.

Udvandringen & uddannelse

1. I forhold til de indfødte danskere er der særlig to grupper der skiller sig ud i forhold til gennemsnittet 3 %;
  - dels er det personer der har lange videregående uddannelser (6,7 %)
  - dels personer med HF/Studentereksamen (6,3 %).
  - Personer med Grunduddannelse og Erhvervsfaglige uddannelser ligger under gennemsnittet begge med 2,1 % i gennemsnit.

1. I forhold til indvandrerne er det sådan, at det er personer med videregående uddannelser der i højere grad har forladt landet, således at andelen af indvandrere med lange videregående uddannelse der har forladt landet (13,4 %) er dobbelt så stor som andelen blandt personer med Grunduddannelse som den højest gennemførte (7,7 %).

2. Den samme tendens gør sig gældende i forhold til gruppen af efterkommere, hvor de laveste andele der har forladt landet er at finde blandt personer med Grunduddannelse og Erhvervsfaglige uddannelser under gennemsnittet, og hvor andelen er størst blandt personer med HF/Studentereksamen (14,2%).

3. I forhold til denne gruppe kan man dog ikke spore et egentligt mønster. Men der er noget der tyder på, at andelen af efterkommere (populationens størrelse taget i betragtning) med videregående uddannelser i højere grad bliver i landet. (Se bilag, tabel 2)

Survey-undersøgelsen

Survey-populationen (N= 2774) er fordelt således at 1.060 er indfødte danskere, hvor resten er indvandrere (født i udlandet) og efterkommere (født i Danmark med anden national oprindelse end dansk).

1. Der er altså meget der tyder på, at motivationen til at forlade landet skal søges andre steder end i personens nationale oprindelse.

Socioøkonomisk mobilitet og udvandring

Tabel 2: Nuværende hovedbeskæftigelse fordelt efter om man er indfødt dansker eller indvandrer født i udlandet/Danmark samt efter hvorvidt man overvejer at flytte fra Danmark til et andet land (n=2.774)

		Ja		Nej		Ved ikke		Total	
Lønmodtager 37 timer om ugen eller mere	Født i Danmark	11	14,1%	67	85,9%	0	0,0%	78	100,0%
	Født i udlandet	70	18,8%	299	80,2%	4	1,1%	373	100,0%
	Indfødt dansker	44	11,4%	342	88,6%	0	0,0%	386	100,0%
Lønmodtager mellem 30 og 37 timer om ugen	Født i Danmark	3	15,8%	16	84,2%	0	0,0%	19	100,0%
	Født i udlandet	10	14,1%	61	85,9%	0	0,0%	71	100,0%
	Indfødt dansker	3	5,3%	54	94,7%	0	0,0%	57	100,0%
Lønmodtager mindre end 30 timer om ugen	Født i Danmark	2	13,3%	13	86,7%	0	0,0%	15	100,0%
	Født i udlandet	10	20,8%	37	77,1%	1	2,1%	48	100,0%
	Indfødt dansker	1	3,1%	31	96,9%	0	0,0%	32	100,0%
Selvstændig	Født i Danmark	2	50,0%	2	50,0%	0	0,0%	4	100,0%
	Født i udlandet	20	27,8%	52	72,2%	0	0,0%	72	100,0%
	Indfødt dansker	5	10,4%	43	89,6%	0	0,0%	48	100,0%
Elev/lærling	Født i Danmark	8	21,1%	30	78,9%	0	0,0%	38	100,0%
	Født i udlandet	12	20,7%	46	79,3%	0	0,0%	58	100,0%
	Indfødt dansker	15	24,6%	46	75,4%	0	0,0%	61	100,0%
Efterløbner, førtidspension, pensionist	Født i Danmark								
	Født i udlandet	18	11,9%	131	86,8%	2	1,3%	151	100,0%
	Indfødt dansker	4	6,7%	56	93,3%	0	0,0%	60	100,0%
Hjemmegående	Født i Danmark	1	11,1%	8	88,9%	0	0,0%	9	100,0%
	Født i udlandet	10	14,7%	57	83,8%	1	1,5%	68	100,0%
	Indfødt dansker	1	10,0%	9	90,0%	0	0,0%	10	100,0%
Studerende	Født i Danmark	54	18,5%	235	80,5%	3	1,0%	292	100,0%
	Født i udlandet	46	22,9%	151	75,1%	4	2,0%	201	100,0%

Socioøkonomisk mobilitet og udvandring

Tabel 3: Bedømmelse af egen økonomisk situation i Danmark sammenlignet med oprindelseslandet for personer uden ordinær beskæftigelse¹⁾, fordelt efter om man er indfødt dansker eller indvandrer født i udlandet/Danmark samt efter hvorvidt man overvejer at flytte fra Danmark til et andet land (indfødte danskere ekskluderet, n=1.034)

		Ja		Nej		Ved ikke		Total	
Meget bedre i Danmark, (dobbel så god eller mere)	Født i Danmark	45	21,3%	165	78,2%	1	0,5%	211	100,0%
	Født i udlandet	59	16,1%	303	82,6%	5	1,4%	367	100,0%
Noget bedre i Danmark	Født i Danmark	19	22,6%	64	76,2%	1	1,2%	84	100,0%
	Født i udlandet	26	18,4%	115	81,6%	0	0,0%	141	100,0%
Den samme som i oprindelseslandet	Født i Danmark	3	8,1%	34	91,9%	0	0,0%	37	100,0%
	Født i udlandet	15	21,7%	51	73,9%	3	4,3%	69	100,0%
Noget dårligere end i oprindelseslandet	Født i Danmark	1	20,0%	4	80,0%	0	0,0%	5	100,0%
	Født i udlandet	6	21,4%	21	75,0%	1	3,6%	28	100,0%
Meget dårligere end i oprindelseslandet (halvdelen eller mindre)	Født i Danmark	2	16,7%	10	83,3%	0	0,0%	12	100,0%
	Født i udlandet	11	34,4%	21	65,6%	0	0,0%	32	100,0%
Ved ikke	Født i Danmark	4	22,2%	13	72,2%	1	5,6%	18	100,0%
	Født i udlandet	3	11,5%	22	84,6%	1	3,8%	26	100,0%
Ubesvaret	Født i Danmark	0	0,0%	2	100,0%	0	0,0%	2	100,0%
	Født i udlandet	0	0,0%	2	100,0%	0	0,0%	2	100,0%
Total	Født i Danmark	74	20,1%	292	79,1%	3	0,8%	369	100,0%
	Født i udlandet	120	18,0%	535	80,5%	10	1,5%	665	100,0%
		194	18,8%	827	80,0%	13	1,3%	1034	100,0%

Diskrimination

1. lige andele af indvandrere og efterkommer der giver udtryk for at have oplevet diskrimination i forhold til ansøgte job (32 %) vil gerne forlade landet,
2. Den tilsvarende andel for personer der ikke har oplevet diskrimination er halv så store (ca. 15 %.)

Tabel 4: Besvarelser på spørgsmålet: "Har du nogensinde i forbindelse med et job, som du har søgt i Danmark, været udsat for diskrimination på grund af din etniske baggrund?" fordelt efter om man er indfødt dansker eller indvandrer født i udlandet/Danmark samt efter hvorvidt man overvejer at flytte fra Danmark til et andet land (indfødte danskere ekskluderet, n=1.714)

		Ja		Nej		Ved ikke		Total	
Ja	Født Danmark	32	32,0 %	68	68,0 %	0	0,0%	100	100,0%
	Født udlandet	84	31,9 %	178	67,7 %	1	0,4%	263	100,0%
Nej	Født Danmark	60	15,7 %	318	83,5 %	3	0,8%	381	100,0%
	Født udlandet	145	15,2 %	796	83,4 %	14	1,5%	955	100,0%
Ved ikke	Født Danmark	0	0,0 %	2	100,0%	0	0,0%	2	100,0%
	Født udlandet	1	11,1 %	8	88,9 %	0	0,0%	9	100,0%
Ubesvaret	Født Danmark	0	0,0 %	2	100,0%	0	0,0%	2	100,0%
	Født udlandet	0	0,0 %	2	100,0%	0	0,0%	2	100,0%
Total	Født Danmark	92	19,0 %	390	80,4 %	3	0,6%	485	100,0%
	Født udlandet	230	18,7 %	984	80,1 %	15	1,2%	1229	100,0%
		322	18,8 %	1374	80,2 %	18	1,1%	1714	100,0%

Værdier og integration

som motiverende faktor til udvandring?

Der kan ikke konstateres nogen sammenhæng mellem holdningen til angreb på religion som motivation til at forlade landet.

Data vedr. respondenternes religiøse overbevisning på den ene side og motivationen til at forlade landet (Se bilag tabel 5) viser herudover, at muslimer, sammenlignet med "ikke troende" og "andre trosretninger" ikke skiller sig nævneværdigt ud i forhold til at forlade landet.

Tabel 5: Grad af enighed i udsagnet "Lovgivningen bør forbyde bøger og film, der angriber religion" fordelt efter om man er indfødt dansker eller indvandrer født i udlandet/Danmark samt efter hvorvidt man overvejer at flytte fra Danmark til et andet land (n=2.774)

		Ja	Nej	Ved ikke	Total
Helt enig	Født Danmark	39 25,7%	112 73,7%	1 0,7%	152 100,0%
	Født udlandet	106 24,7%	318 74,0%	6 1,4%	430 100,0%
	Indfødt dansker	8 16,7%	40 83,3%	0 0,0%	48 100,0%
Delvist enig	Født Danmark	17 18,7%	74 81,3%	0 0,0%	91 100,0%
	Født udlandet	96 19,4%	148 79,6%	2 1,1%	186 100,0%
	Indfødt dansker	17 15,3%	94 84,7%	0 0,0%	111 100,0%
Delvist uenig	Født Danmark	6 10,9%	49 89,1%	0 0,0%	55 100,0%
	Født udlandet	19 16,2%	98 83,8%	0 0,0%	117 100,0%
	Indfødt dansker	19 13,1%	126 86,9%	0 0,0%	145 100,0%
Helt uenig	Født Danmark	27 19,1%	113 80,1%	1 0,7%	141 100,0%
	Født udlandet	56 17,3%	264 81,5%	4 1,2%	324 100,0%
	Indfødt dansker	99 14,3%	590 85,4%	2 0,3%	691 100,0%
ikke vælge	Født Danmark	3 7,7%	36 92,3%	0 0,0%	39 100,0%
	Født udlandet	12 8,0%	137 91,3%	1 0,7%	150 100,0%
	Indfødt dansker	9 16,1%	47 83,9%	0 0,0%	56 100,0%
Ved ikke	Født Danmark	0 0,0%	6 85,7%	1 14,3%	7 100,0%
	Født udlandet	1 5,0%	17 85,0%	2 10,0%	20 100,0%
	Indfødt dansker	0 0,0%	9 100,0%	0 0,0%	9 100,0%
Ubesvaret	Født Danmark				
	Født udlandet	0 0,0%	2 100,0%	0 0,0%	2 100,0%
	Indfødt dansker				
Total	Født Danmark	92 19,0%	390 80,4%	3 0,6%	485 100,0%
	Født udlandet	230 18,7%	984 80,1%	15 1,2%	1229 100,0%
	Indfødt dansker	152 14,3%	906 85,5%	2 0,2%	1060 100,0%
		474 17,1%	2280 82,2%	20 0,7%	2774 100,0%

Sprogets betydning

som den største manifestation af kulturel integration

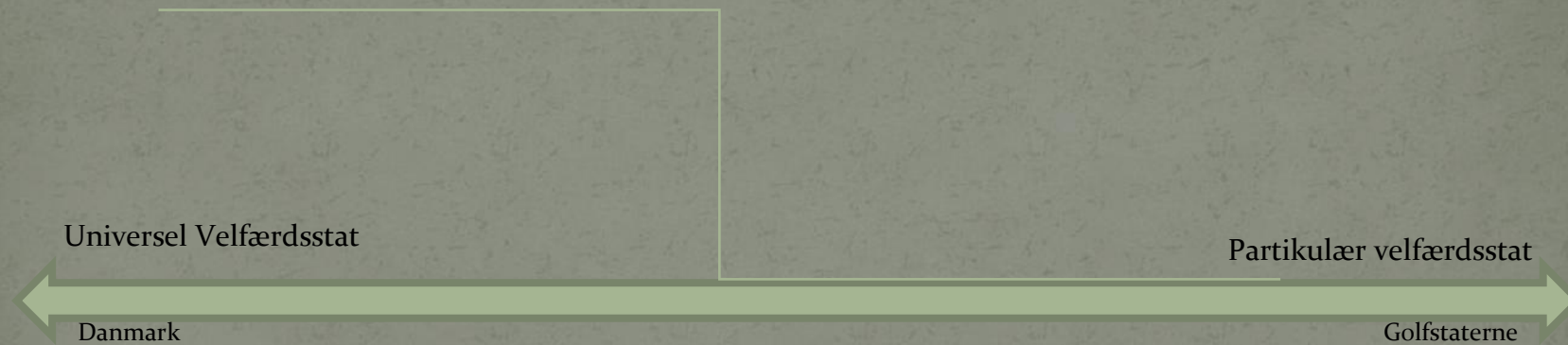
Tabel 6: Sprog, der tales i hjemmet, fordelt efter om man er indfødt dansker eller indvanderer født i udlandet/Danmark samt efter hvorvidt man overvejer at flytte fra Danmark til et andet land (indfødte danskere ekskluderet, n=1.714)

		Ja		Nej		Ved ikke		Total	
Primært dansk	Født i Danmark	23	22,3%	80	77,7%	0	0,0%	103	100,0%
	Født i udlandet	28	18,3%	120	78,4%	5	3,3%	153	100,0%
Primært andet sprog	Født i Danmark	27	19,9%	108	79,4%	1	0,7%	136	100,0%
	Født i udlandet	91	17,0%	437	81,8%	6	1,1%	534	100,0%
Begge lige meget	Født i Danmark	42	17,3%	199	81,9%	2	0,8%	243	100,0%
	Født i udlandet	111	20,6%	423	78,6%	4	0,7%	538	100,0%
Ved ikke	Født i Danmark	0	0,0%	1	100,0%	0	0,0%	1	100,0%
	Født i udlandet	0	0,0%	2	100,0%	0	0,0%	2	100,0%
Ubesvaret	Født i Danmark	0	0,0%	2	100,0%	0	0,0%	2	100,0%
	Født i udlandet	0	0,0%	2	100,0%	0	0,0%	2	100,0%
Total	Født i Danmark	92	19,0%	390	80,4%	3	0,6%	485	100,0%
	Født i udlandet	230	18,7%	984	80,1%	15	1,2%	1229	100,0%
		322	18,8%	1374	80,2%	18	1,1%	1714	100,0%

Kapitel 4: Globalisering - Bauman

1. **Fra arbejdsetik til arbejsetsæstetik.**
2. **Mobilitet**
3. **Turister og vagabonder - tabere og vindere**
4. **ny fordeling af muligheder og barriere (stedbinding) for mobilitet**
5. **Opløsning af tid og rum, - bevægelse som den eftertragtede vare.**
6. **Mobilitet – frihed – valg**
7. **Vagabonders og turisters mobilitet**
8. **Defekte forbrugere og social anseelse**
9. **Flygtighed som forbrugets grundvilkår**
10. **Borgerne – velfærdsyndelser - identitetsdannelse.**

Kapitel 5: Universel velfærdsstat kontra partikularistisk velfærdsstat

Perspektiver:

1. "Vi sendte bud efter arbejdere, men der kom mennesker." Det er jo sådan, det er. Der vil altid være nogle, der bliver ekstra knyttet til landet - de forelsker sig, stifter familie - og de bør have nogle muligheder for at blive, siger. " Hvis forudsætningen for tolerance fra majoritetsbefolkningens side er, at andre folk ikke har rettigheder, har det intet med integration at gøre, " Helle Stenum
2. Jeg har aldrig været i et område, som er mere klassesdelt end Mellemøsten. Golf-landene er karakteriseret ved en ekstrem opdeling af samfundet. Landets egne borgere er den absolutte top. Inderne tager sig af byggebranchen. Filippinerne arbejder i hjemmene. Bangladeshere og nepalesere står for den grove rengøring og renovationen. Din baggrund stempler dig, og ingen af nationaliteterne blander sig med hinanden, Anders Stig Møller, sekretariatschef i fagbevægelsens bistandsorganisation, Ulandssekretariatet
3. Når mennesker kommer til et andet land på den klare forudsætning, at de kun er der nogle få år og aldrig kan blive en del af det konkrete samfund, er der ikke brug for integration. Fra medborgerskab skifter man over til midlertidige gæster, der aldrig bliver statsborgere. Shahamak Rezaei